

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Főszerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin
Felelős szerkesztő:
Horovitz Gusztáv

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítottak.

A HÉT TÜKRE.

Vasárnap, június 19-én.

Dr. Bauer olumtzi herczegérszeket méltóságába iktatják.

Fiumében a végzett tengerészeket hadapródokká avatják föl.

Fürgeden nagy ünnepség keretében leleplezik a Vas Gereben emléktáblát.

A Kitakiora és Szadonaru nevű japán csapat-szállító hajókat az oroszok elvették.

Hétfő, június 20-án.

A képviselőházban zajos ülés volt a galaczi konzulnak németnyelvű átirata miatt.

A királynak török rendjelet hozó küldöttség Bécsbe érkezett.

A japánok Kaicsunál újból megverték Stackelberg visszavonuló csapatait.

Kedd, június 21-én.

A képviselőházban folytatják a galaczi ügy tárgyalását.

Tisza István gróf miniszterelnök Bécsbe utazott. A rendkívüli török küldöttség átadja a királynak a Hanedani Ali Ozmán rendjelet.

A szegedi esküdtbírósg megkezdte Eremits képviselő gyilkosai bünpörének tárgyalását.

Kubelik feleségének leány-ikrei születtek.

Skridlov hajórajza sértetlenül tért vissza Vladivosztkába.

Stackelberg újabb vereségénél ötezer ember veszette életét.

Szerda, június 22-én.

A képviselőházban Bakonyi interpellál a galaczi ügyben, a miniszterelnök válaszára névszerinti szavazást kérnek.

Csikágóban Rooseveltet a jövő elnökválasztásra újból jelölték.

Kuroki és Oku egyesült csapatai Haicsón mellett nagy csatában megverték Kuropatkint, a japánok elfoglalták Liaojíngot.

Csütörtök, június 23-án.

A képviselőház a költségvetést tárgyalja.

A miniszterelnök Bécsben Goluchovszkival és Körberrel az olasz borvám ügyében konferál.

Eremits gyilkosait a szegedi esküdtbírósg fölmentette.

Rómában leleplezték Goethe szobrát.

Haicsón mellett véres esata folyik. Kuropatkin személyesen vezeti az orosz hadműveletet.

TÁRCSA.

Egy második Ödipus.

Irt: **Domino.**

Einjährig Freiwilliger, Stefan Makrai, törhetlen hűséggel slankadatlan buzgósággal szolgálta a hazát! Tudjuk, hogy az egyévi önkéntes oly taktikai egység, mely — nem ritkán — két évig szolgál, még pedig meglehetősen, — önkénytelenül!

E metamorphosison a sors mostohaságánál fogva — hősünknek is át kellett mennie. — Történt pedig a dolog következőképen:

Makrai barátunk ifjú lelkesedéssel vonult be október 1-én katonákhoz; — keble nemes ambiciótól, — tárczája pedig — hála a historikus nagybácsi nagylelkűségének — ropogós bankóktól duzzadt!

Lévéen bevonulása előtt a kir. tudom. egyetem bölcsészeti karának rendes »hallgatója» — mely címének minden alkalommal lelkiismeretesen meg is felelt, — bölcsen tudta, hogy aminek meg kell lenni, annak meg kell lenni s így eltökélte magában, hogy egy év tartamára selyemhernyó módjára begubózza magát a katonai munderhá, erre az időre teljesen szakít a külvilággal, csakis új hivatásának él s csupán az év lepergése után fog kibontakozni gubójából, — mint diszes pillangó, — mint »Reserve-Lieutenant»!

»Ember tervez, Isten végez!» ezt mondja egy

Péntek, június 24-én
A képviselőház folytatja a költségvetés tárgyalását.
Tisza István visszatért Budapestre.
A király a brucki táborda ment inspicizrojni.
Kuroki serege megszüntette a Szajujánból való előrenyomulást.

Szombat, június 25-én.

A képviselőház folytatja a költségvetés tárgyalását. Nyrti honvédelmi miniszter felel egy régebbi interpellációra.

A német császár és angol király találkozása Kielben. A japán hadsereg állítólag megkezdte Port-Arthur bombázását.

Galacz.

(H.) Ettől a zajos kis román várostól akarták az ellenzék vezérférfiai az új időszámítást kezdeni. Amieddig történt, az történt Galacz után, ami ezután történt, történnék Galacz után. Akárcsak Krisztus előtt és Krisztus után. Hja, ami ellenzéki kontrabasszistáink nagy hüvészek ám. A szunyogból elefántot csinálni csakis ők képesek, semmi más nációja a földkerekségre. Dehát a Galaczról való időszámítással is épp úgy fölsültek, mint annyi más műfölgéborodásukkal és okvetlenkedő hazafiságaikkal.

Kubik Béla elsőrangú czéllövő és gormbáskodó »államférfi» szerint, ha Galacz után sem sül le a kormánypartí »pofákról a bőr», hát akkor veszte van Pannonia. Nohát a bőrök nem sülték le és Pannonia sem vesztett sem a területi épségéből, sem pedig a közjogi integritásából.

Szegény hazánk. Egy csip-csup németnyelvű konzuli megkeresés három napi parlamenti botrányt provokál, míg az életbevágó

kérdésekkel másfél óra alatt végeznek. Vagy talán nemzeti szuverenitásunknak valami nagy tekintélyt szerzünk a külföld előtt akkor, ha látják, hogy egy kis konzuli átirattól is, a mely német nyelven van megszerkesztve, úgy megijedünk, mintha az összes nagyhatalmak hadseregei fenyegetnének bennünket?

Nem ártana egy kissé több önért, egy kissé több bizalom a megszilárdult és immár megállapodott állam eszme iránt. Intézzük el a magánosok érdekében jött megkereséseket, még akkor is, ha hontentotta nyelven is írják hozzánk, föltéve, ha értünk hontentottat. A debreczeni polgármester változatlanul megmarad jó hazafinak, ha galaczi német átiratokat tudomásul veszi és elintézi. Vagy ha már fáj neki, hogy németül kérdezték, hát feleljen magyarul és én hiszem, hogy ez a magyar válasz egy cseppet sem fáj volna a galaczi konzulnak.

Éppen Magyarország reputációja érdekében helyesen cselekedett Tisza István akkor, midőn kötelezővé tette a németnyelvű átiratok elintézését is. És ez az intézkedés teljesen megfelel a törvények intézkedésének, illetőleg szemellenk is, mert soha sincs imperative kimondva, hogy a diplomáciában vagy pedig kereskedelmi konzuli képviselőtünkben a Magyarországgal való érintkezésben a magyar nyelv a kötelező.

Nem olyan borzasztó tehát a galaczi eset, a földgolyóis sem áll meg a megbotrányozástól, az időszámítást sem kell Galaczról datálni, no még az ellenzéknek nem volt

internationalis közmondás, s ezt Makrai ifju barátunknak is kellett tapasztalnia!

Az egyévi önkéntes, — törvényben nem létező, de a hagyomány által szentesített szokások szerint kivan szemelve arra, hogy különböző formában, különböző »medium»-ul szolgáljon.

Egyszer kova, melyen a sziporkázó őrmesteri szellem pattogó szikráit veri; majd hálás talaj, hol az u. n. »Kasernhof blüthen» — speciálitása buján tenyész, — máskor vesszőparipa, melyen a hadnagyi elbizakodottság nyargal s majdnem mindig ama göröngy, melybe a házásrtos törzstisztai szeszély botlik.

E sokoldalú szerepbe a mi szerencsétlen halandók sehogya tudta magát bele élni. Eleinte büszke önértettel iparkodott visszausztatani minden konfidenskedést, ez a modora azonban, a rövid idő alatt beléje vert fegyelmi érzékénél fogva a ranglétra fokozataihoz képest progressiv arányban kezdett szelüdni s a törzstisztai tekintélyvel szemben már a »vorschriftos» alárendeltség mintaszertü typusává lapult!

Annál jobban érezte szükségét lefelé utat nyitni lelke fölgéborodásának s összes indignatioja örökös vérszélhő alakjában katonaszolgája feje fölött tornyosult össze.

A tiszturak szeszélyeit még csak eltűrte valahogy, hiszen tudta, hogy önkéntes társai is hasonló sorsban részesülnek, de hogy Gulyás őrmester ur élczélődéseinek is állandó czéltáblája legyen — a nélkül, hogy módjában lett volna ezt valamiképen visszafizetni, — ez fájó érző keblének!

Gulyás őrmester ur különben sem volt valami rokonszenves alak, rossz nyelvek beszéltek, hogy élete párja közel másfél évtizeddel előtte volna meg őt ez árnyékvilágon való becses megjelenésével s ez irányban hathatósan és néha csattanósan is éreztette volna vele fölénjét s innen lett volna megmagyarázható az őrmester ur örökös házásrtoskodása.

E tudat Makrai barátunk háborgó lelkébe némileg enyhítő balszalom csöpögtetett, de nem csillapította bosszuvágyát!

Éjjel-nappal egy gondolat foglalkoztatta, — mikép lehetne nagyobb veszedelem nélkül megtorolni e sok megaláztatást!

A kedvező alkalom nemokára kínálkozott. Az ezred ötven éves fenállásának jubileumára készült, mely alkalomra különböző ünnepségeket terveztek.

A legénység intelligens része elhatározta, hogy színi előadást is fognak rendezni — természetesen csak a legénység részére s a végrehajtó bizottság »elő-kévé». Gulyás őrmester urat választották meg!

Igy történt, hogy egy délután, a napi parancs alkalmával, midőn az őrmester ur fölolvasta, hogy melyik fráter s hány infanterista megy az élelmezési raktárhoz, hogy mért kapott infanterist Szomoró Mihály hat óra vasat, azzal fejzte be lendületes beszédét, hogy a jubileumi ünnepségek alkalmával előadandó szindarab megírásával ezennel Einjährig freiwilliger Stefan Makrai bizatik meg!

Einjährig Freiwilliger Stefan Makrai kétségbe volt esve, hogy mikép oldja meg e nem könnyű feladatot, hiszen irt ő már »Ablesungs Rapportot»

arra szükséges, hogy a galaczi esetből kifolyólag demonstráljon hazafiságra mellett, a galaczi eset csak akkor vált esetté, mikor alkalmul szolgált három napi parlamenti időlopásra. Már pedig a parlamenti időlopás sok pénzbe kerül az országnak, ezért nem kérünk sok ilyen galaczi esetet.

Politikai hírek.

Báró Podmaniczky Frigyes üdvözlése. A bajai szabadelvű párt báró Podmaniczky Frigyes, az országgyűlési szabadelvű párt nyolczvanadik születésnapja alkalmából a következő levélben üdvözölte:

*Nagyméltósága Pártelnök Ur!
Kegyelmes Urunk!*

A mély tisztelettel alulírott bajai szabadelvű párt lelkes örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy Nagyméltóságodat nyolczvanadik születésnapja alkalmából őszinte nagyrabecsüléséről és hűséges ragaszkodásáról újabb biztosítsa.

Ha Nagyméltóságod sikereiben gazdag közéleti tevékenységének meggyőzőlő visszatekint, a legbüszkébb öröm és megelégedés dagasztaita keblét, mert a haza üdvére és boldogulására irányzott áldásdús munkálkodásának minden egyes lépcsőfokát a szabadelvű eszmék diadalmas előrenyomulása jelzi. Nagyméltóságod személyében tisztelhetünk mindenba és tiszteljük ma is azt a lánglelkű vezért, ki válságos körülmények közepette is, mindenkor ifjonti hűvél és meg nem lohadó lelkesedéssel fenn lobogtatta az igaz szabadelvűség zászlaját.

Adja a magyarok jószágos Istene, adja a magyarok örökös Nemtője, hogy Nagyméltóságod drága hazánk javára és a szabadelvű eszmék győzedelmére ifju szível és ifju lélekkel, erőben és egészséggel, még sokáig állhasson az országos szabadelvű párt élén!

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk kijelentését, melylyel maradtunk

Bajan, 1904. június hó 24-én

a Nagyméltósága Pártelnök Ur, Kegyelmes Urunknak készséges híve

Dr. Lemberger Ármán,
pártgyűző.

Ertl József,
pártelnök.

Plósz Sándor visszavonulása. Ilyen czim alatt mult számunkban arról adtunk hírt, hogy Plósz igazságügyminiszter tárczájától megválni készül. Utána jártunk a dolognak és mint jó forrásból értesülünk, Plósz lemondásáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. Hisszük, hogy mindenütt örömet kelt ez a híradásunk, mert Plósz nagy jogi tudásától és szorgalmától még sok üdvös alkotást vár az országnak.

mint várda kommandás s ép úgy vezette már a »Schuss Blattokat,« — de szindarabot — katonák részére, — Isten ugyse — még nem irt!
— De hát Befehl ist Befehl! — nem volt más hátra, mint beleharapni a savanyu almába!

Este bus fejjel ment a színházba, gondolván, hátha a szinpad élénksége, a lámpák fénye, aminek változatossága fölzgatták képzeletét, megadják a mentő gondolatot!

A színházban ép »Hamlet«-et adták. — A második felvonás ama jeleneténél, midőn a Dán királyi az udvarhoz érkezett színésznek által apja meggyilkolásának jelenetét adatja, — villámgyorsasággal cikázott át egy gondolat Makrai barátunk agyán! — »Meg van!« — kiáltott föl abban a pillanatban, midőn a szinpadon a bérencz mérget cseppentet az agg király fülebe. — »Meg van!« kiáltott folyton oly hangosan, hogy a meglepett színházi közönség hatalmas piszvegése orkászterüleg zudult feleje!

»Meg van.« — kiáltott föl még egyszer, s rohant diadalmasan a kijárat felé — egy pár tűzoltó s szolgálattevő rendőr dühös pillantásaitól követve. Ő csak szalad — szalad — otthonig meg sem állt!

Másnap reggel diadalmasan szólt az őrmesterhez: Őrmester urnak jelentem alálan, meg van a szindarab!

Gulyás őrmester leereszkedő szemhunyorítással jóváhagyta a kijelentést s megbizta az önkéntest az előadás kivételével.

Megérkezett a nagy nap! — A legénység feszült kíváncsisággal lesi a függöny felvonását. —

A Cunard Line meghatalmazása. A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a »Cunard Steam Ship Company Limited« liverpooli hajószállalatnak az 1903. évi IV. t.-czikk 7. §-a alapján engedélyt adott arra, hogy az ország egész területéről kivándorlókat tengerentúra Fiuméből Newyorkba szállítson.

Együttal az 1903. IV. t.-czikk 8. 13. és §§-ai alapján jóváhagyta, hogy nevezett hajózársaságot az »Adria« m. kir. tengerhajózási részvénytársaság, mint helyettese, kivándorlósi ügyekben ugy a hatóságok, mint egyesek irányában teljes joggal és felelősséggel képviselhesse.

A szultán követsége a királynál. A király szerdán delután fogadta ünnepes szertartással a szultán rendkívüli küldöttségét. Sakir basa marsall átadta az uralkodónak a szultán sajtókezeli kézirását és a szultántól küldött rendjelet. Erre Sakir basa bemutatta ő felségének Rani basa hadosztálytábornok és Nedsib bej szárnységét. Ő felsége a küldöttség tagjait megszállással tüntette ki. Este tiszteletükre udvari ebéd volt. Ő felsége Meched Meddin bej török nagykövetet és Sakir basa marsallt a Lipót-rend nagykeresztjével, Rani basa hadosztályparancsnokot a vaskoronarend első osztályával és Nedsib b.-j szárnységét a Ferenc József-rend tisztii közepkeresztjével tüntette ki.

Igazságügyi törvényjavaslatok. A képviselőház igazságügyi bizottsága Hodossy Imre elnöklete alatt Plósz Sándor igazságügyminiszter jelenlétében ülést tartott, melyen kijelölték az egyes törvényjavaslatok előadót.

A bizottság megváltotta az uszora és káros hitelügyletekről szóló törvényjavaslat előadóját Heinicz Hugót, a kereskedelmi tüzetek átruházásáról szóló törvényjavaslat és a magyar konzuli bírakodásról szóló miniszterelnöki jelentés előadóját Neumann Ármint, a fődüvarnagyi bírakodásról szóló törvényjavaslat előadóját Issekutz Győzöt és Nagy Mihályt, végül a Konkoly-Thege Sándor tiszteletdíj kiutalványozása iránti kérvény előadóját Vancsó Gyulát. Ezután az igazságügyminiszter, Fabinyi Teofil, Issekutz Győző, Neumann Ármint és Mandel Pál fölszólalási után a bizottság kimondotta, hogy a törvényjavaslatok csak a nyári szünet után fogja tárgyalni és a sorrendet is akkor fogja megállapítani. Ellenben a Konkoly-Thege Sándor tiszteletdíj iránti kérvényét még a nyári szünet előtt kívánja elintézni s mihelyt az előadó javaslatával elkészül, a bizottságot összehívják az ügy tárgyalására.

Néppárt a rigyiczai kerületben. Méter-nagyságú vörös plakátok hirdetik a rigyiczai választó kerülethez tartozó községekben, hogy a néppárt Bács-Baracsán nagyszabású népgyűlést tart. A felhívás szövege a következő: A néppárt elveinek terjesztése céljából a rigyiczai kerületben Bács-Baracsán 1904. június hó 26-án vasárnap delután 2 órakor Néppárti Népgyűlést fogunk tartani a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Tartja báró Kaas Ivor orsz. képviselő. A néppárt működéséből. Tartja dr. Darányi Ferenc orsz. képviselő. A nép védelméről. Tartja Tillmann Béla szerkesztő. A rendezőség.

A függöny felvonódik s a darab a következő: A manipulánsnál vendégek vannak, alisztek és önkéntesek, kik vígan mulatoznak, iddognálnak. A beszélgetés főtárgyát az egyik önkéntesnek az őrmesterhez való feszült viszonya képezi, — mely utóbbi természetesen nincs a szinpadon. Azon tanakodtak, miképp figurázzák ki az őrmestert.

Az egyik önkéntesnek, kit Makrai ad, egy ötlete támad. — Eszébe jut Ödipus sorsa, melyet előbb fenhangosan elbeszél s e tárgyból műkedvelő előadást rögtönöz.

A sphynxet a század szakácsa adja, ki civiliz korában szinposztos s néhanapján cselszövő is volt. Talányt ad föl Ödipusnak, kit Makrai ábrázol s félre ismerhetlenül Gulyás őrmester maszkját viseli. Ez megoldja a talányt s jutalmul megkapja anyjának — Epikastenk kezét, ki a kapitány ur tiszti szolgája ad megható élethűséggel. E szerep különben azért esett rá, mert legtöbb hasonlatossággal bírt Gulyás őrmester ur — feleségéhez.

Az előadás legnagyobb rendben folyt le, csak midőn Ödipus megkapja jutalmát, a sötét háttérben a naiv századdobos elragadtatásban azzal adta bizonyítékát mythologiai ismereteinek, hogy hangosan elkiáltotta magát. Nini, hiszen ez az — anyját vette feleségül.

Hatalmas tapsvihar, fűlsiketiű közegzés s az előadásnak vége volt.

Hogy mi történt azután, — nem tartozik ide, de Makray István egyévi önkéntesből kétévi önkénytelen önkéntes lett — s mi volt oka? — Alighanem a »Második Ödipus.«

Báró Vojnits István arczképének leleplezése.

Lélekemelő, szép ünnepély keretében leplezték, le báró Vojnits István, Bács-Bodrog vármegye szerezve tisztelt, volt főispánjának és az országos szabadelvű párt alelnökének arczképét f. hó 20-án Zomborban, a megye közgyűlésén. A nagyszabású ünnepélyre való tekintettel zsufolásig megtelt a megyeház tágas díszterme, mert nemcsak a szorosan vett megye küldötteit, hogy ezáltal is manifestálja a népszerű férfiú iránt érzett tiszteletét és ragaszkodását, hanem Szabadka és Baja városok is, mint a melyeknek főispánja volt az ünnepelt férfiú, nagyobb küldöttségekkel képviseltették magukat az ünnepélyen. A bajai küldöttségnek tagjai voltak dr. Hegedüs Aladár polgármester vezetése alatt dr. Bruck Samu, dr. Ladányi Mór, Latinovits János, Müller József, Schön Antal, Schwarz József és Sziklai Zsigmond törvényhatósági bizottsági tagok.

A bajai küldöttséget a vonatonál a megye nevében Lániczor Antal megyei t. főjegyző fogadta. A küldöttség ezután magánfogadatokon a megyeházához hajtatott, hol a számára fentartott helyet elfoglalta.

Az alispáni jelentés tudomásul vétele után a megye közállapotairól, Latinovits Pál főispán, ki ezen alkalomra díszmagyart öltött, felolvastatta a megyének annak idején egyhangulag meghozott határozatát, mely szerint báró Vojnits István arczképét a megye díszterme részére megfestetni elhatározta.

Ezután Pinkovits József országgyűlési képviselő lendületes, érzelmetől áthatott beszédben méltatta azon bakros érdemeit, melyeket báró Vojnits István, mint a megye volt főispánja és jelenleg mint az országos szabadelvű párt illusztris alelnöke, szerzett és szerez. Majd Latinovits Pál főispán meglehangú, szép beszéde után lehullott a lepel az arczképről.

A közgyűlés táviratban üdvözölte báró Vojnits István, biztosítván őt a megye osztatlan tiszteletéről és szeretetéről.

Az ünnepély végeztével a bajai küldöttség Latinovits Pál főispánnal tiszteletg. Dr. Hegedüs Aladár üdvözöl beszédére a főispán szívélyes szavakban válaszolt, megköszönve a küldöttség szives figyelmét.

A vendégek tiszteletére a főispán és az alispán ebédeket adtak. Dr. Hegedüs Aladár és dr. Szabovlevits Dusan, utjonnan megválasztott megyei árvaszéki ülnök, a főispánhoz voltak hivatalosak, míg a küldöttségek többi tagjait Karácson Gyula alispán vendégelte meg az »Elefánt Szállodában« igaz magyar vendégszeretettel. Itt az alispán éltette a vendégeket, mire dr. Ladányi Mór köszönte meg a szívélyes fogadtatást.

A szabadkai küldöttség tagjai voltak Schmauss Endre főispán vezetésével dr. Biró Károly polgármester, Lyubibraticz Kelemen tanácsnok, dr. Dembitz Lajos tisztii főjegyzés és Regényi Lajos törvényhatósági bizottsági tag.

HIREK.

Előfizetési felhívás!

1904. július hó 1-én új előfizetést nyitunk a »Bajai Hirlapra«-ra.

Kérjük lapunk azon t. előfizetőit, kiknek előfizetése akkor lejár, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal Kollár A. könyvkereskedése.

A »BAJAI HIRLAP«
szerkesztősége.

Főgymnasiumi igazgató. Vajda Ödön zirczi apát a bajai cziszt. r. főgymnasiumhoz dr. Werner Adolf egri főgymnasiumi tanárt nevezte ki. Az utjonnan kinevezett igazgató 1867-ben született, a rendi kormánytanács választott tagja, a magyar és a latin nyelvből és irodalomból okl. főgymn. tanár, áldozópappá 1890-ben lett.

Új árvaszéki ülnök. Bács-Bodrog vármegye f. hó 20-án tartott közgyűlésén dr. Szabovlevits Dusan, a bajai járás jeles képzettségű szolgabíráját, megyei árvaszéki ülnökké választotta meg.

Hymen. *Sárdi* János földbirtokos tegnap tartotta esküvőjét *Király* Teréz uránynyal.

Bike Béla szatmári kat. mérnök ugyanaznap esküdött örök hűséget *Lékert* Etelka urólgynek.

Műkiállítás. Már multikori számunkban megírtuk, hogy jövő hónap közepén nagyszabású műkiállítás lesz Baján. Holnap vasárnap délután tartja első ülését a hölgybizottság. A kiállítás védnökönje dr. *Hegedüs* Aladárné urasszony, disznélköei pedig *Schmauss* Endre főispán és dr. *Hegedüs* Aladár polgármester lesznek. A hölgybizottság ötven tagból, a férfi rendezőség huszonöt tagból áll. Már eddig 150 szebbnél-szebb műtárgya van bejelentve, úgy, hogy a jelekből és az érdeklődésből ítélve, körülbelül 300 értékes műtárgya van kiállítás. A kiállítás ünnepélyes megnyitása július hó 9-én szombaton délután öt órakor lesz. A vernissage nagyobb ünnepség keretében fog lefolyni. Az első zsúr és sétahangverseny július 14-én csütörtökön délután 6 órakor lesz.

Változások a bajai főgymnasiumi tanári karban. A most lezárult iskolai évvel a zirczi apát diszpozíciója folytán *Richter* Mátyas és dr. *Szeghy* Ernő válnak meg főgymnasiumunk tanári karából. *Richter* Mátyas Székesfehérvárra, dr. *Szeghy* Ernő pedig Budapestre távozik. Az eltávokozó helyébe *Magyarász* Ferenc és *Lulay* Simon jönnek Bajára.

Kínai és japáni sorsjáték. A czéllövész társulat f. évi július hó 10-én tartandó kínai és japán sorsjátékának érdekességét nagyban fokozza azon körülmény, hogy a bajai hölgyek közül számosan saját készítményű kínai és japáni kézi munkákkal (festés, himzés) szaporítják az exotikus nyermennyártárgyak számát. Eddig *Báldi* Ilonka, *Bernhardt* Katinka, *Boroczky* Gizzi, *Csiháts* Flóra, *Dallman* Ella, *Koller* Vilma, *Mihályfi* Erzi és *Ilonka*, *Pajor* Ilonka, *Rónay* Ilonka, *Schmidt* Irén, *Szaday* Macza, *Trubshaw* Hortenzia és *Tury* René urhölgyek voltak zsvések erre vállalkozói.

Bucsu-bankett. *Török* Gábor bajai pénzügyári biztost a pénzügyminiszter áthelyezte Nagyszalontára. A közszeretben állott pénzügyári biztosi tiszletére ismerősei kedélyes bankettet rendeztek.

A bajai czéllövész társulat f. hó 26-án vasárnap este táncvigalmat rendez.

Változások a cziszterezita rend tanári testületében. Mint bennünket bajaiakat is érdekelt híreket regisztráljuk, hogy *Szecezy* Győző volt bajai főgymn. igazgató, perjelnek lett kinevezve Szent-Gothárdra. Dr. *Molnár* Samu megrongált egészsége miatt helyreállítása végett ideiglenesen Szentgotthárdra vonul, dr. *Madarász* Flóris pedig az egri főgymnasiumhoz van áthelyezve.

Czéllövészlet. A f. hó 19-én a czéllövészkeretben tartott lövészlet a következő eredménnyel végződött:

Negyest lött: dr. Szabovljevs Dusán 5, Bittermann Károly 3, Somogyi Gyula 2, Szász Ottó 1. Hármast lött: Bittermann Károly 18, Gebhart Dezső 5, Somogyi Gyula 5, dr. Szabovljevs Dusán 5, Szász Ottó 2.

Járvány. Kanyaró járvány következtében a bajai ír. ovodát folyó hó 23-án a folyó iskoláévre bezárták.

Rajzkiállítás. A bajai városi polgári iskolában, mint már évek óta történik, az idén is megnyílt a rajzkiállítás, hogy megmutassa *Német* Imre rajztanár szakismeretét és tanítványainak szorgalmát. A közönség évek óta tapasztalja, hogy mindkét tényező megvan és harmonikusán együtt működik, szép eredményeket produkálván, ami nem utolsó dolog, abban a szűk, kis rajzteremben. Az idén a látogatókat egy harmadik tényező jelenléte is meglepte, mert a kiállításon látott egy igazi, eredeti, nagystílusú tehetség, *Reiner István* 11. osztálybeli tanuló személyében. Erről a fiúról két évvel ezelőtt csak annyit tudunk, hogy a tanítóképző gyakorlóiskolájának VI. osztályát elvégezte és jól tud rajzolni. A fiu rajzait megmutatták *Márk Lajos* festőművésznek, akinek ítélete szerint a fiu határozott tehetség, akinek tanulni kell. És két év szakszerű tanulás után, ott tart a fiu, hogy nemcsak pompás másolatokat produkál, hanem eredeti képein van szín, van hangulat, arcképeiben élet és a felfogásban mindenütt valami eredetiség. Azt hisszük, hogy a fiúról még sokszor lesz módunkban írni és büszkélkedni, hogy bajai. Egyébként a kiállítás igen gazdag nemcsak mennyiségileg, hanem minőség tekintetében is és a kiállított munkákból látjuk, hogy a tanuló átlaga túlhaladja az e fokon tapasztalható szokott rajzolni tudó átlagát. Szép rajzokat láttunk még *Mojesz* Zsigmondtól, *Kassitz* Gézától, *Zich* Henrikstől, *Kellner* Károlytól és *Rezsnyák* Ferencztől.

Új vasuti terv. Baja gazdasági életére nézve rendkívül fontos vasút építése van most terbe véve. Még a mult évben kaptak *László* Sándor budapesti mérnök és társai előmunkálati engedélyt egy Baja és Apatin között építendő vasútra. Az engedélyesek most szorgalmasan dolgoznak a vasút létrehozásán. Az érintendő községek a legnagyobb járdulattal viselnek a terv iránt. Ez nagyon természetes, mert a dunamenti községek mind belevo-

natnak ebbe a vasuti hálózatba. Ha a Dunapataj—bajai és a Baja—apatini vasút megépül, úgy Apatintól Baján, Kalocsán, Dunapatajon és Kesztenmisklón át a Délbácska egyenes vonalban lesz összeköttetésben a fővárossal. Bajára nézve ezen az előnyön kívül lényeges az is, hogy fölünk tovább fekvő községek szorosabban összeköttetésbe jutnak városunkkal.

Előléptetett állatorvos. A földmívelésügyi miniszter *Eberhard* József szabadka-bajai állami állatorvost a IX. fizetési osztályba léptette elő.

Plébános-beiktatás. Polyaköves Lajosnak, a bácsalmási plébánia újonnan megválasztott plébánosának vasárnap volt az installációja. Az új plébánost *Zundl* Péter apát, a kalocsai érsek oldalkanonokja iktatta hivatalába.

Új vasut a megyében. A kereskedelemügyi miniszter a *Gferrer*, *Schoch* és *Grossmann* budapesti cégnek Apatinból Szócsa község érintésével, a m. kir. államvasutak vonalának *Gombos*-állomásánál való keresztelésével, Karavuka község érintésével *Déronyágy* vezetendő 070 méteres keskeny vágány helyi érdekű vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Nagy football-match Szabadkán. A *Bácska* szabadka atletikai klub elhatározta, hogy július hó 3-án football-matchet rendez. A mérkőzésre a fővárosi *Magyar Athletikai Klub* első football csapata fog Szabadkára lerandulni. Ugyancsak a jövő hó 10-én megy a *Bácska* football csapata *Temesvárra*, hol a *Temesvári Football Klub*-bal fog mérkőzni, mely egyuttal revanch mérkőzés lesz, mert tavaly nyáron a *Temesváriak* mérköztek Szabadkán a *Bácska* csapatával.

Bánffy szegedi háztulajdonos. A Szeged csongrádi kareképzőintézzel szemközt levő *Danner*-féle házat *Bánffy* Dezső báró, a szegedi első kerület országgyűlési képviselője megvásárolta. Az adásvételi szerződést pénteken írták alá az eladó és a vevő. *Bánffy* a mostani díszlen házat lebontatja és helyébe díszes, modern kétemeletes palotát építtet.

Az ügyvédek talárja. *Bécsből* jelentik, hogy *Körber* miniszterelnök mint igazságügyminiszter elrendelte, hogy az ügyvédek ezentul hivatali ruhát viseljenek. A ruha viselése különösen eskütételén és ítélet kihirdetésén lesz kötelező.

Agynolött tolvaj. Magyar-Kanisáról írják: *Ujjas* József szuhanc a mult éjjel *Weiszberger* gabonakereskedőt lopni akart, de az éjjeli őr észrevette és utánalött. Ujjast a lövés eltalálta és sebeibe belehalt.

A máv. új elnök igazgatója. Vasutas körökben elterjedt hírek szerint befejezett dolog, hogy *Ludwigh* Gyula, a m. kir. államvasutak elnökigazgatója a közel jövőben nyugdíjba vonul. Befaradt terhes hivatalába és nyugalomra vágyódik, melyet a máv. fejlesztésének tett kiváló szolgálatai után megérdemel. Mint utódját első helyen *Heltai* Ferenc országgyűlési képviselőt, a kereskedelmi tárczának több éve állandó előadóját említik, aki mint szakértő is alkalmas ezen fontos állás betöltésére.

Vissza Amerikából. Pénteken reggel a *Bécsből* jövő vonat egy kétes külsejű karavánt szállított Szombathelyre. Elgyőrt, álmos, rongyos alakok voltak s mikor a podgyasznaikat kezükbe véve, révetegen földörögtek a pályaudvaron, akárhányuk még a lődét is megcsókolta. Ez a föld ugyanis bölesőjűk, de melytől évekig távol voltak, messze Amerikában robotolva az életet. A megdagadós vágya vezérelte ki őket az új világba, haza pedig a nyomor, a mostoha óks és a honvágy terelte őket. *Egy* *Keglovics* József nevű nagykökedi 27 éves ifju, ki szintén a karavánal tért haza, így írja le kivándorlásuknak viszontagságait: Az a 30 vasmegeyi ember, aki pénteken jött meg Amerikából, nagyobb-részt cementmalmokban, kőszénbányákban és vasgyárakban dolgozott. Az elmúlt évben elég jól ment a sorsuk, az idén azonban annyira rosszabbodott a helyzetük, hogy kénytelenek voltak — a ki még tudott — hazajönni. Ebben az esztendőben egyáltalán minden pang odaát az aranyvilágban s a legelsőbbrendű gyárak és intézetek is csak épen hogy működésben vannak. Ennek az áldatlan gazdasági állapotnak a közelgő elnökválasztás az oka. A hangulat izgatott, abnormális, a munkakevde csenevész. É mellett a kivándorlott munkások folyvást betegeg, bánásmódjuk pedig, minőben részestülnek, hasonlít ahhoz, amelyben idehaza parasztháznál, egy hasznavehetetlen kutyának van része. Ennek a helyzetnek következményeképp május hóban 30 ezer európai ember hagyta el Amerikát és tért meg régi hazájába. Egy 20 tagból álló csoport 20 napi amerikai vakáció után visszatért Szlavóniába. Volt, aki minden pénz nélkül indult haza. Az ilyen ember a hajón szedte össze a szükséges garasokat. Vasmegeyi kivándorló 30, veszprémmegyei 35 jött haza Amerikából. Keservesen panaszkodják, hogy megzavargodtak — de ám csak egy tapasztalattal. Megviselte őket a balsors, de tapasztalataikból erőt merítve, úgy mondták, hasznos polgári akarnak lenni ezután a hazájuknak. Akkor fogadták ezt meg, mikor kilencz napi tengeri utazás után fölöttük előttük az antwerpeni part s megnyílt előttük az új hazafelé...

Előfizetési felhívás. A Budapesten megjelenő *»Házánk«* ra 1904. július elsejével új előfizetők nyílnak és a mennyiben t. olvasóink nevezett lapot megakarnák ismerni, forduljanak annak kiadóhivatalához (Bpest, VIII. Szentkirályi-utca 28/a) aki készséggel küld mindenkinek 6 napon át ingyen mutatvány-számot. A *»Házánk«* at *Buday* Barna szerkeszti és az egyedüli magyar agrár politikai napilap. Igazán ajánlhatjuk a *»Házánk«* at olvasóinknak, mert egyike a legjobban és legelőnkebben szerkesztett magyar napilapoknak. A *Házánk* előfizetői vasárnaponként megkapják mellékletül a *»Vasárnap«* című szépirodalmi mellékletet és a *»Szövetkezés«* című gazdasági és szociálpolitikai folyóiratot. Előbbit *Prém* József, utóbbit *Bernát* István a Magyar Gazdaságvetésigazgatója szerkeszti. Az év végén pedig megkapja minden előfizető az *»Agrár-Albumot«*, mely az elmúlt év agrár eseményeinek hű tükrét képezi. A *»Házánk«* előfizetési ára negyvedébe 7 korona. Tessék mutatványszámot kérni.

Új kaszárnya Szabadkán. A 86. gyalogezred egy zászlóalja részére kaszárnya építését kéri Szabadkától a honvédelmi miniszter utján a hadügyminiszterium. — Szabadka legutóbbi közgyűlése többek hozzájárulása után a kaszárnya építését elhatározta és felír a hadügyminiszteriumhoz, hogy lehetőleg az egész ezred helyezzessék Szabadkára.

Két örült egy napon. Csütörtökön f. hó 23-án két ember örült meg Baján egy napon. Este 10 órakor jelentették a rendőrségnek, hogy *Bauer* József a jöszelvárosi elemi iskola szolgája megőrült. Nyomban ezután bejelentették, hogy *Tercs* Márton a kereskedelmi bank házmeistere megőrült. Mindkettőt a városi kórházba szállították.

Vendégzserelő tolvajok. *Hornyák* András madarasi illetégségi rovvott multú egyén, aki Baján tartózkodik, *Bosnyák* Antal beremendi lakossal Szlavóniába rándult és ott kocsi és lovat loptak. A nasici (Szlavóniai) csendőrség *Bosnyák* Beremenden, *Hornyák* Baján elfogta és Nasicra szállította.

Takács Zoltán, az istentagadó. Takács Zoltán, a hirhiedt bankgyárosól szól a krónika. Takács most a szegedi csillagbörtön lakója. A szegedi csillagbörtön rabjai maguk között Takács Zoltán doktort, a nyolczvanas évek budapesti ifjúságának vezérét tekintik a legokosabb embernek. Annyira imponál a raboknak Takács, hogy a csáló és pénzhamisító volt fiskális tekintélye már kellemetlen volt nemcsak a börtönigazgatóságának, de a szegedi református rabok galambszelid lelkületű lelkészeinek, *Berecz* Sándornak is. Takács ugyan az mondogatta a raboknak, hogy minek imádkozni, nem az imádság segít az emberen, hanem az akarat és az ész. A vasárnapi istentisztelet alatt feltűnően sugdosdott a rabokkal, akiknek az istentiszteletől el akarta vonni a figyelmét. *Berecz* Sándor ev. ref. lelkész ennyi romlottság és elvetemültség megdöbbenett és hogy a gondozására bizott lelkeket megmentesse attól a szerencsétlen hatástól, melyet Takács gyakorolt rajuk, a legszigoribb rendszabályhoz nyult. A legutóbbi vasárnapi istentisztelet alkalmával kijelentette Takácsnak, hogy neki nincs többé helye az imaházban a közös istentiszteleten, de ha istenhez akar szállani, szívesen imádkozik vele külön. Takács erre henczege forgatta ujjai között a szemüvegét és azt mondta, meglesz ő a nagytiszteletű ur lelki mannája nélkül is, de — mondotta fenhéjzva — azok a rabok fogják majd őt keservesen nélkülözni, akiknek egész életüket irányító tanácsokat adott. A börtönigazgatóság belátta, hogy a rabokat végképp meg kell kimélni a Takács *»életbevágó tanácsaitól«*. Ugy intézkedtek tehát, hogy két intelligenssebb rabbal zárták össze, akikre nem hathatnak az istentagadó volt fiskális elvetemült tanácsai.

A newyorki hajókatasztrófa. Újabb jelentés szerint ismét ötven holtestet fogtak hi a hullámközből. Az *»Evening Post«* az áldozatok számát 911-re teszi. A temetések napok óta szüntelen tartanak. — *Cortelyou* miniszter New-Yorkba érkezett, hogy személyesen is résztvegyen a vizsgálatnál.

Tánczenitők mozgalma. A fővárosban a nemzetközi-tánczenitők magyarországi egyesülete címen egyesület van alakulóban, amelynek czélja a tánczenitők és családjai helyzetének s jövőjének javítása és a táncoktatás fejlesztése. A mozgalom élén *Mazzantini* Lajos és a tánczenitők kar kiválóbbjai állanak. Az egyesület augusztus 19-én tartja alakuló közgyűlését. A szervező-bizottság felkéri az összes hazai tánczenitőket és érdeklődőket, hogy tartózkodási helyüket az egyesület helyiségében, VII. ker. Erzsébet-körút 27. I. em. bejelenteni szíveskedjenek.

Hogyan gyakorlatoznak a japán tiszték? A Jalu-menti és Kincsanaul történt ítűközetekben igen sok japán tiszt esett el. De feltűnt, hogy a vezető tiszték eleste után a rangban utánuk következő tiszték meglepő lélekjelenléttel és ügyességel vették át a parancsnokságot. Ennek magyarázata az, hogy a japán hadgyakorlatok alatt a vezető tiszték igen gyakran váratlanul táviratot kapnak, amelyben csak ez áll: *»Őn meghalt.«* Ezzel a parancsnok félre áll és a közvetlenül utána következő veszi át a vezényletet. Tábornokok helyébe ezredesek lépnek, ezredesek helyébe őrnagyok, kapitány helyébe hadnagy, hadnagyéba alizist lép és közkatonák káplárrá lép elő. Ha ez ilyen váratlanul előléptetett tiszt lélekjelenlétéről és ügyességéről tesz tanúságot, úgy előterjesztik, hogy a legközelebbi kinevezéseknél valóságos előléptetésben legyen része.

Nyilttér.)*

Borivoknak a bor keveréséhez!

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
természetes égyemes
SAVANYÚVIZ

közömbösíté
a bor savanyúságát,
íze kellemesen pezsgő.
Nem festi a borl.

A dajgo építéste
MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER

* Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Helyi tarka krónika.

(*) Ferenc József és az utbiztos. Egy amerikai előkelő újságban olvassuk a következő sikerült történetet Ferenc József királyunkról, amit csak azért hozunk e helyi tarka krónika rovatban, mert oly sikerült, mintha csak Baján eszték volna ki. Hogy igaz-e, arról persze nem kezeskedünk. A földolgoz az, hogy igazán józú történet.

Schönbrunnban — így szól az amerikai újság híre — van a császári kastély, amelyben Ferenc József király a legszívesebben időzik. Ha Bécsben van és a kormányzás gondjai ezt megengedik, azonnal átköltözik pihenni a bécsi palotából az egy óra járányira fekvő Schönbrunnba.

Az utóbbi hetekben, különösen a tavaszi eszések idejében sokat kellett a királynak szenvednie a Schönbrunnba vezető út hallatlanul elhanyagolt állapota miatt. Az udvar részéről több ízben panaszok tettek ebben a dologban a városi hatóságnál, de a panaszok mit sem használtak, mert az utjavítás kérdésének annyi hivatalos fórumon kellett átmennie, hogy csak hónapok múltán került volna a sor a schönbrunni út jókara hozatalára. A király tehát elhatározta, hogy a városi utbiztosat megleckeztetni egy józú tréfa keretében.

A minap korán reggel táviratot kapott Bécs város utbiztos, hogy tartsa magát készen arra, hogy déli 12 órakor a király elé megy audienziára Schönbrunnba, amely czéllból udvari fogat fog érte jönni. Az utbiztos urat szinte elkábította a saját maga óriási fontosságának tudata és három órát szentelt arra, hogy felséges uralkodója előtt kellő parádében jelenhessen meg. A legújabb divat szerint fesszaktarú kabátot, két gombra járó fehér mellényt, fehér nyakkendőt és finoman himzett, fényes vasalt, ragyogóan fehér inget, fényes czilinder és lakcipőt öltött. Pontosan a megállapított időben nyitott udvari fogat állott meg a ház előtt és noha az égbolton csak egy lógtak az eszével fenyegető fellegek, az udvari lakáj figyelmeztette az utbiztos urat, hogy felső kabátot nem szabad öltönie, mert ezt a császár csak azért sem szereti, mivel olyant ő maga sem hord sohasem. Az utbiztos ur természetesen inkább halálra fagyott és bőrig ázott volna, semhogy felséges császáriját megsértse és otthon hagyta a felső kabátját.

Amíg a fogat Bécs város utcáin robogott végig, minden a legnagyobb rendben ment, mert az utcák tiszták voltak söpörve és az utbiztos ur csak úgy dagadt a büszkeségtől, mikor minden szem reá tapadt a nagyfogalmu város utcáin. De mikor a fogat kiért a Schönbrunn felé vezető országútra, a dolog hirtelen megváltozott. Ambar az uttest tele volt kátyuval, a kocsis belesapott a lovak közé és azok nyaktörő sebességgel vágáltak végig az uton a kátyúból-kátyúba, pocsolylából-pocsolylába, míg az utbiztos ur frakcja, ragyogó fehérségű inge és galérija, de még a szakálla és szemöldöke, orra és füle tele lett sárral. Hiába kiáltott a kocsisra, hogy lassabban hajtsón. Az föl se vette, sőt még gyorsabb vágatásra nógatta a tüzes paripákat s mintha a legmélyebb kátyukat kereste volna ki, hogy annál több sarrat locsanthasson a szegény, homlokig mocskos utbiztosra.

A fogat így hihetetlenül gyorsan érkezett Schönbrunnba, de az utbiztos olyan állapotban volt, hogy szomorúság volt reá nézni. Sáros volt fényezett topánkjától egészen a köcsögkalapja kivalsatt tetejéig. Mégis a kastély bejáratánál várta már a császári hopmester és minden ellenkezése daczára azonnal a király elé vitte.

— Csak nem mehetek ilyen állapotban a felséges ur elé, — szölt a boldogtalan ember — inkább meghalnék.

— Ugy kell jönnie, a hogyan van, — válaszolt a hopmester — mert a császárt nem lehet megvárni — s amint a hopmester a még mindig ellenkező utbiztosat betolta egy szobába, mosolyogva elibe jött a császár és barátságosan megszorította a kezét.

— Azért hívtam, — szölt a felséges ur — hogy a schönbrunni út gyalogatos állapotáról beszéljek Önnel. De előbb ebédelnék. Néhány hölgy van az ebédlőteremben s azoknak bemutatom.

De felséges uram, csak nem mehetek hölgyek közé olyan állapotban, mint egy mangalica!

— Csak jöjjen — kacagott a király — én magam sem nézek ki jobban, ha Bécsből ide kijövök és ha a hölgyek egy nyakig sáros eszázrallal meg tudnak békülni, akkor bizonyára elbirják azt a látványt is, amit egy hasonló állapotban levő utbiztos nyujt.

Az ezután következett óra volt a legkínosabb az utbiztos életében és abban végszenvetde a kispadra huzatás valamennyi gyötrelmeit. Másnap azután már háromszáz munkás dolgozott az uttest helyreállításán.

Eddig az amerikai történet királyunkról. Ha nem is igaz, de amerikai leleményességgel van kitalálva.

A „t“ betű.

Ira E. S.

Igen, igen kérem, bármennyire megnézi vagy akár hányszor elolvassa, az csak egy pusztá »t« marad Ugy-e milyen semmitmondó, értelmetlen ez így magában és négés képes volt egy ifju szerelemkértjét letarolni. Letarolta oly kegyetlenül e hitvány betű, hogy onnan még a gyökere is kivesszett a szerelmnek s azóta nem terem benne más, mint dudva, meg vadsóka.

Midőn vége van Carnevalé herczeg vidám, bohókás uralmának, elhallgat a zene, őrések a táncztermek és a rózsaszín hangulatok borongós szürkeségbe játszanak át, akkor az ilyen garçon ember mint jómagam, csakis a füstös kávéházakban találja egyedül szórakozását. Egy este benyit a kávéháza egy magas, de megtört férfi, kinek arczáról és ruházatáról látszott, hogy neki mindegy, akár hova megy, mert ha esetleg innen ki is dobják, tovább megy egy házzal; szóval elszántnak látszott. Egyesenes asztalhoz jött s minden bevezetés nélkül kihívóna lélt. — Nem mintha az etikett szigorú szabályait akartam volna vele szemben alkalmazni, hanem csupán kíváncsiságból kérdeztem, kibe legyen szerencsém? Ah, hagyja el uram! — szölt ő — nem nyerne vele, ha egy szenvedő senki nevét megtudná; ellenben töltsön egy pohárkával nekem is abból a gondúzó léből és recharge elmondom szomorú életörténetemet.

Kérem!

Igen uram, oly életet éltem, hogy nem cseréltem volna Dárius kincseivel. Anglia valamennyi hajója nem bírta volna elvinni boldogságom, ha ugyan a boldogságot suly szerint mérnék. Ezt az életet, ezt a boldogságot elrabolta tőlem egy ostoba tollhiba, a »t« betű.

Ezelőtt husz évvel én bennem is dobogott egy tizennyolcz éves ifju melegen érző szive. Egyszer azt vettem észre, hogy ez a buta szív szerelmes kezd lenni egy bájos kis leányba. Valahányszor megláttam, mindig valami ellenállhatatlan erő vonzott feléje. Hetekig kísértém hazáig és feneketlen boldogságban usztam, ha árnyékaink egybeolvadtak. Egy este végre megszólítottam; nem árukt el semmi meglepetést, úgy látszik el volt reá készülvé. A következő estén már egy csókkal váltunk el. De nem sokáig tartott az én fűdösségem. Ugyanis átkozottul meghűltem és kénytelen voltam az ágat őrizni. Pokoli kinok gyötörték. Mit csinálhat az én Magdám? Gondol-e reám? Nem lett-e tülsen hozzám? és még sok ily gondolat czikázott át agyamon. Egy hét otthonmaradás után, már nem bírtam kiállani, hogy ne halljak felőle. Rögtön irtam is? »Kedves kisasszony, imádom önt és örömet vagyok beteg azzal a tudattal, hogy Ön engem szeret.« Másnap választ kaptam reá: »Ha szerettem is, nem kívánom, hogy beteg legyen.« Elejtettem a levelet. A »szerettem« szóban a második t a pokol valamennyi kinját zuditotta reám.

Tehát »szerettem«, nem pedig »szeretem«. A második »t« kiadta nekem az utat, le is ut, fel is ut.

Az őrjöngő fájdalom, ami szivemben nyilallott, rögtön meggyógyított, elmentem hozzá és erőlesen számon kértem, hogy a második »t« mit jelentessen. Magda jóízűen elnevette magát és nagy nehezen megnyugtatótt, hogy ez csak pusztá tollhiba. Megnyugtatta távozott tőle.

Hazafelé már fuldokoltam a boldogságtól.

Azaz dehogy is hazafelé; egyenesen főnököm irodájába mentem és tudtára adtam, hogy halálosan szerelmes vagyok és czelszerű volna egy kissé emelni a fizetésemet, mert nemskóra másodmagammal kell abból élnem. Nem tudom miért, miért nem, talán nem eléggé alázatosan adtam értésére kérelmemet, de főnököm a legagolosabb flegmával kijelentette, hogy az én óhajom neki nem parancs

és holmi kifogásokat hangoztatott korom, bajuszom és az én földi boldogságom, Magda iránt. Iszonyu dühbe gurultam és csak azon vettem észre magamat, hogy tenyerem az ő arczával némi közeli érintkezésbe jött. Fél órával később már a rendőrségnél voltam. Itt is egy kis konfliktusba keveredtem a kihallgatásomat teljesítő rendőrtisztviselővel, miért is hatóság elleni erőszak miatt egy heti fogházat mértek reám. Szegény fiu lévén, nem volt felesleges husz forintom, hogy büntetésem megváltson és így akarva — nem akarva, kénytelen kellett lenni kiutazni a reám kiszabott büntetést. Kiszabadulásom után rögtön Magda lakására rohantam. És egek ura! majd a guta ütött meg. Az én édenemben kígyó volt, egy hitvány kis rendőrfogalmazó képében, aki éppen akkor tartott felolvasást Magdának a törvénykezési csarnokból az általam elkövetett hatóság elleni erőszakról, a min, ugyáltszik, mindketten felségesen mulattak.

Magda! — ordítottam — hát ez a hála? A vér a fejembe tolt, elfelejtettem mindent és megragadva a kis rendőrfogalmazó torkát, oly erővel szorítottam, hogy ő szilvakék, én meg pipacsörvörös lettem. Fél órával később újra a rendőrségnél voltam, hol súlyos testi sértésért hat havi fogházra ítélték.

Ezt is léltém. Akkor, oda mentem, ahol reméltem, hogy álláshoz juthatok, de itt látható ellen-szenvvel fogadtak és csekély pár forint könyöradománygyal odább küldtek. Sehol sem kaptam állást. A dolgotalanságtól tunya és iszákos lettem. Bejártam egész Európát s mint látja most itt vagyok; hogy holnap hol leszek, nem tudom, de bárhova vigyen is a sors, megfogadtam, hogy bosszut állók és olyan életem, melyben kettős »t« fordul elő p. u. rántotta, töltött káposzta stb. nem eszem és olyan emberrel, kinek két »t« van a nevében, szóba nek állók.

KÖZGAZDASÁG.

Az iparosok és munkások nyugdíj-ügye.

Napjainkban a társadalomnak minden rétege arra törekszik, hogy az egyesülésben rejülő hatalmas erő felhasználásával gondoskodjék arról, hogy létentartása kellően biztosítva legyen az öregség és munkaképtelenség napjaiban is. Mindenki érzi, hogy a megélhetés körülményei napról-napra súlyosabbak lettek. Míg azelőtt az iparosok és munkások félrekráhattak egy kis tőkét öreg napjakra, addig a mai megváltozott, megnehezedett életkörülmények között elég az iparosoknak és munkásoknak csak a mindennapi kenyéret megkeresni s öreg napjakra — fájó szívvél bár — nem tehetnek félre semmit. És hogy ha bekövetkeznek reájok az öregség napjai, vagy valamely szerencsétlenség következtében rokkantakká lesznek: az önértetet adó munka eszköze, a kenyérkereső szerszám kihull kezökből s ezt fölszerelhetik az arcpirító, lealacsonyító kéregetés szomorú jelvényével, a koldusnyitól. Mily lélekszomorító egy olyan elaggott iparost vagy munkást látni, aki kénytelen a mindennapi kenyérért embertársai könyörületére szorulni.

Ezen méltatlan sors elleni védekezés régi törekvése az iparos és munkásokstály jöbainak. Ez a törekvés hozta létre 1893. márczius hó 5-én Budapesten a Magyarországi munkások rokkant-és nyugdíj-egyletét. Az alapítóknak lelkes kis csoportja nem kisebb feladatot tűzött ki maga elé, mint azt, hogy fölszabadítsa az iparosokat és munkásokat a bizonytalan jövő rémképeitől. Alkalmat nyujt nekik arra, hogy józú megélhetésükről gondoskodhassanak, hogy biztosíthassanak maguknak egy darab kenyéret arra a korra is, midőn a munka már megviselte, erje elhagyta. Az a törekvésük, hogy ne legyen e hazának egyetlen munkása sem, aki öreg napjaiban nyomorogni legyen kénytelen. Ezen nemes czél érdekében immár tizenegy év óta hirdetik az egylet alapítói az erők tömörítésnek eszméjét, föllázza a munkásokat a télen várakozás kármozatos álmából, buzdítják, serkentik őket az önmagukról és családjaikról való gondolkodásra.

Az egyletnek a belügyminiszterium által jóváhagyott alapszabályai a lehető legszabadelvből rendelkezéseket tartalmaznak. Tagja lehet az egyletnek minden munkás, iparos, kereskedő, tisztviselő, vagy bármely más rendes foglalkozással bíró férfi és nő egyaránt korkülönbség nélkül és orvosi vizsgálattal mellőzésével. Iparos tanoncok is beiratkozhatnak. A beiratási díj személynként 1 korona 20 fillér. A tagok 20, 24 vagy 30 fillér heti illeték fizetnek. Ennek pontos fizetése fejében a tag, ha tíz évi tagság betöltése után a saját keresetforrásaitól fölléte foglalkozásában valamely baleset, testi vagy szellemi elgyöngülés, vagy aggkori gyöngeség következtében munkaképtelenné válik: 8-40, 9-80 illetve 11 korona 90 fillér rokkantségilyt kap hetenkénti élete végéig. Annál kedvezőbb a tagra néve, minél

később válik munkaképtelenné, mert a tagsági év arányában a segély is emelkedik. Negyven évi tagság után 12, 14 illetve 17 korona nyugdíjat kap a tag élete végéig, tekintet nélkül a munkaképességére. De segíti még ezenkívül az egylet a segélyre jogosult tag elhalálása esetén a hátramaradt özvegyet és árvaakat is. Az özvegy végkielégítést, az árva pedig nevelését járulékok kapnak, még pedig a fiúk 13, a lányok 14 éves életkorukig.

Ez a segélyezés nem csupán írott malaszt; mert a mint az egylet kimutatásaiból látjuk, az 1903. márczius havában megkezdődött segélyezési időtől a jogosult tagok közül eddig 30 munkás vált munkaképtelenné, akik a fentebbi alapszabály szerinti rokkant-segélyt pontosan meg is kapják, a miről bárkinek is alkalma van meggyőződni. Segít az egylet ezenkívül két jogosult tag után hátramaradt három árva és segítségét nyújtott már eddig is számos özvegynek. Az egylet által az eddigi 15 hónapi segélyezési idő alatt kifizetett rokkantsegélyek összege a tízezer koronát, az árvasegélyek összege a 300 koronát, az özvegyeknek nyújtott segítség az 500 koronát jóval fölülhaladja. A rendes heti segítségben részesülők életkora 31—74 év közt változik és van közöttük ács, asztalos, bogárnér, gazdaságvezető, gázfejlesztő, hengerész, kavarász, kovács, kőműves, lakatos, nyomdász, pénztáros, vasöntő, vasesztérgályos és többféle ipari munkás. Mily áldás az ilyen rokkant munkásoknak és családjaiknak az a segedelem s mily vizsgálató érzés és jóleső öntudat az, hogy az a biztos segítség, amelyre támaszkodnak, nem a könyörtelen fájárol, hanem az önérejtékből, igazán szerzett saját filléreiből gyűlt össze, s rajtuk valóban beteljesedett a közmondás: „Segíts magadon s az Isten is megsegít!”

Ily magasztos felebaráti céljaihoz méltóan az egylet az egész országban el van terjedve. Budapesten a központi egyleten (József-körút 68.) kívül négy befizető helye van, azonkívül szerte az országban 96 fiók-pénztára van, ugy, hogy ez a legerjedtebb intézmény hazánkban. A tagok száma az idén már eddig több mint négyezerrel növekedett s a taglétszám jelenleg a harmincezeret meghaladta. A vagyon ugyancsak az idén több mint száz ezer koronával növekedett s jelenleg az egy millió koronát jóval meghaladja, mely összeg teljesen biztos alapokon van elhelyezve értékpapirokban, a József-utca 23. sz. fővárosi házigatlanban és készpénzben a jóhírű Hazai Bankban. Az egylet pénzkézeltésének nyilvántartása és ellenőrzése czéljából havonként megjelenő Hivatalos Közönyt ad ki, ezenkívül az özvegyek fokozottabb segélyezése czéljából Segítség-nyújtót hozott forgalomba.

Amidőn az egyletre fölívjuk ugy az érdekeltek,

valamint a nagy társadalom figyelmét, megemlítjük még, hogy az egylet ügykezelése hatósági szigorú ellenőrzés alatt áll és támogatói között látjuk a kereskedelmi kormányt, Budapest székesfővárosát, Pozsony, Sopron, Kaposvár és több vidéki városokat, a magas főpapságot, több országgyűlési képviselőt és jótékony emberbarátot és számos pénzintézetet. Az egyletet a keresk. Miniszter 19,815,97. számú leiratával az érdekeltek figyelmébe ajánlotta. Az érdeklődők forduljanak fölvilágosításért az egylet József-körút 68. szám alatt levő központi irodájához, vagy bármelyik fiók-pénztár vezetőjéhez.

Városunkban is van egy népes fiók-pénztár.

Kamarai teljes ülés. A szept. kereskedelmi és iparkamara 1904. évi június 27-én (hétfőn) délután 2 (kettő) órakor a kamarai székház termében teljes ülést tart.

Bajai gabona árak.

Buza	50 kilogrammonként	8 80/9 — korona.
Rozs	50	6 15/6 20
Kétszeres	50	6 60/6 70
Kükoricza	50	5 5/10
Zab	50	5 50/5 —
Árpa	50	5 15/5 20
Bab	50	7 75/8 —

Szerkesztői üzenetek.

E. S. Csak sok javítás és simítás után adhattuk közre. Tessék a „Tarka” rovattal próbálkoznunk, talán besorozhatjuk küldeményeit. Válasszon valami irodalmi ábrét.

Házilag és tisztán kezelt

kitünő minőségű, már kétszer fejtett

10 hectoliter világos (fixli)

kadárka és dinka szőlőfajból termelt sillerbor, 3 hectoliter magyarádi szőlőfajból termelt fehérbor — **hectoliterenkint is** —

eladó.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Csődtömeg eladás.

Vagyonbukott **Halász és Friedmann** bajai cég csődtömegéhez tartozó és a csődleltárban 1—479. és 497/a—677. t. sz. alatt felvett 10,620 korona 35 fillérre becsült rövid- és divatárak a csődválasztmányunk a mai napon hozott határozata folytán ajánlati verseny útján eladtnak. — Venni szándékozők felhivatnak, hogy írásbeli zárt ajánlataikat a becsár 10%-ának vagyis 1062 korona 04 fillér összegnek, mint bánatpénznek készpénzben való csatolása mellett **f. évi július hó 2-ik napjának délutáni 5 órájáig dr. Nicolaus Béla** bajai lakos, ügyvéd tömeggondnoknál adják be.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett f. évi július hó 3-ik napjának délelőtt 11 órakor Szabadkán dr. Szilasi Fülöp csődválasztmányi elnök ügyvédi irodájában tartandó ülésen fog határozni.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok fölött szabadon határoz és a legkedvezőbb ajánlat elfogadására sem kötelezi magát.

A csődtömeg a leltározott árak mennyisége tekintetében a vevő irányában szavatosságot nem vállal.

Vevő tartozik az árakat bánatpénzének különbeni elvesztése terhe alatt három nap alatt átvenni és a vételárat az árak átvételének megkezdése előtt a tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni. — Az adásvételi ügylet megkötése után járó mindennemű illetékeket a vevő tartozik a vételár kifizetésével egyidejűleg lefizetni.

Az áruaktár a tömeggondnok útján naponta d. e. 8—10-ig és d. u. 3—5-ig megtekinthető.

Szabadkán, 1904. június 18-án.

Dr. Szilasi Fülöp,
csődválasztmányi elnök

332. sz.

Pályázati hirdetés.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium rendeltére a **bajai m. kir. állami tanítóképző-intézetben** és ezzel kapcsolatos internatusban a jövő 1904/5. iskolaév folyamán a tisztviselők, tanítónövendékek és cselédség részére szükséges **élelmezési cikkek** és **fűtőanyagok** szállítására ezennel pályázatot hirdet az intézet igazgatósága.

Az ajánlatok a következőkben felsorolt cikkek mindegyikére külön-külön teendők meg:

1. **Tej.** Naponta szállítandó átlag 80 liter.
2. **Marha- és borjúhús.** Naponkénti szükséglet mintegy 60 kg.
3. **Disznóhús és disznózsír.** Havonkénti szükséglet az elsőből 500—600 kg, utóbbiból 150—200 kg.
4. **Kenyer és sütemény.** Naponkénti szükséglet mintegy 80 kg. kenyér és 250 drb sütemény.
5. **Liszt.** Havonként mintegy 500—600 kg.
6. **Fűszerárak.** (Só, paprika, kukor, rizs, mák stb.) Havonként 200—300 K értékben.
7. **Tüzelőfa.** Évi szükséglet mintegy 150 m³ szurkos-nyárfá, 150 m³ szil-hasábbfa, friss vágású, száraz, nem iszapos minőségben, az intézet udvarára beölelve.
8. **Kösz.** Mintegy 500 q.

Az összes felsorolt cikkek mindenkor legjobb minőségben és a megrendeléshez képest kifogástalanul teljes mértékben szállítandók.

Az ajánlatételre esetlegesen szükséges részletesebb leírás, a különleges szállítási feltételekre vonatkozó tájékoztatás ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött határidőig naponta a délelőtti hivatalos órákban az intézet igazgatóságánál nyerhető.

Az ajánlatok lepecsételve „Ajánlat az állami tanítóképző-intézetben szükséges . . . szállítására” felirással legkésőbb **f. évi július hó 10-én déli 12 óráig** az állami tanítóképző-intézet igazgatóságánál benyújtandók.

Az ajánlatban kiteendő a szállítandó cikkek minőségének pontos meghatározása a megfelelő egységárakkal koronaértékben.

Lehetőség szerint az ajánlathoz csatolandók a szállításra szánt cikkek mintái is.

A megnevezett cikkek szállítása pontosan naponként vagy havonként a szóval vagy írásban előre történt megrendelésben kijelölt időre történik.

A szállított cikkek értékét vállalkozó árukönyvének és annak ellenőrzésére az intézetben vezetett megrendelési könyvek és anyagszámadások egybevetése után részletezett nyugtatványok ellenében havonként vagy félévénként utólagosan fizeti ki az igazgatóság.

Az ügylettel járó bélyegilletéki költségeket szállító fizeti; az illeték akként rovandó le, hogy a szállító által havonként kiállított részletezett nyugtatvány nemcsak a nyomtatványi bélyegilleték címén a II. fokozat szerint járó bélyeggel látandó el, hanem a szállítási ügylet lejártával a szerződésre még külön a III. fokozat szerint járó illeték fejében az egész évi összegnek megfelelő értékű bélyegjegyek ragasztandók.

Az állami tanítóképző-intézet igazgató-tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, a szállítással az ajánlattevőknek bármelyikét bizhassa meg vagy ajánlatot nem tett más cikkeket is megbizhasson.

Az előírt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, amelyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be, vagy távirati uton, vagy előszóval tettek meg, figyelembe nem vétetnek.

Az intézet igazgatósága azon vállalkozóval, kinek ajánlatát az igazgató-tanács elfogadja, szerződéses egyezményt köt.

A vállalkozó szállítási kötelezettsége 1904. évi szeptember 1-től 1905. évi augusztus 31-ig tart.

Ajánlattevő ajánlatával annak benyújtásától a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium elhatározásáig kötelezettségében marad.

Baja, 1904. évi június hó 20.

Az igazgatóság.

A „Bajai Hirlap“

könyvnyomdájában
egy szedő- és könyvkötő tanuló
felvétetik.

360. szám.

v. 1904. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Ahulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a győri kir. járásbíróság 1904. V/Sp. I. 263/3 számú végzése következtében, Krausz Miksa ügyvéd által képviselt Koesztlin L. és társa javára Demetrovits Emil ellen 79 K 70 fill. s jár. erejéig 1904. évi május hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 700 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m.: czukrársz bolti felszerelés nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1904. évi V. 437/2. számú végzése folytán 79 K 70 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi márczius hó 4-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 32 K 10 fill. ben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett czukrársz boltjában Baján leendő eszközésére 1904. évi június hó 30-ik napjának délutáni 1/4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1904. évi június hó 15-ik napján.

Horánszky László,
kir. bir. végrehajtó.

Pénz

4^oo-os

törlesztéses kölcsönöket

nyujunk budapesti és külföldi elsőrangú pénztézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékéig 1. és II helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt!

papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre
gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadósságok convertálása.

MELLER LAJOS és TÁRSAI bankbizomány Budapest, VI. Dávid-utca 15.

(Törvényszékiileg bejegyzett cég.)

(Válasz bélyeg.)

Magyar Mübutorgyár Részv.-Társaság
BÉKÉSCSABA.

FIÓKTELEPEK: NAGYVÁRAD.
ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCZA. BAJA. VOLT MÉSZÁROS-FÉLE HÁZ.

Képviselő: Gáspár Ármin.

MODERN BUTOR.

Teljes lakásberendezések.

Legolcsóbb gyári áruk.

Mindenféle diszitő- és kárpitós munkák
elvéllaltatnak.

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE,

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA.

Mindennemű könyvnyomdai munkák, egymint: könyvek, folyóiratok, bál- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a légizésesebb és diszes kivitelben készítettnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők.
Ügyszintén azok a legkedvezőbb részletfizetésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.